

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 42P/87/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6625202651
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mgr. Alexandra Habalčíková
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2025:6625202651.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Mgr. Alexandrou Habalčíkovou vo veci starostlivosti o maloletého A. A., nar. XX.X.XXXX, v konaní zastúpeného kolíznym opatrovníkom, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa rodičov: matky B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. D. XXX a otca A. A., nar. XX.X.XXXX, bytom A. D. XXX, E., o návrhu otca na zníženie vyživovacej povinnosti k maloletému dieťaťu, takto

rozhodol:

I. Návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti k maloletému A. A., nar. XX.X.XXXX z a m i e t a .

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Otec maloletého dieťaťa sa podaným návrhom domáhal zníženia vyživovacej povinnosti k dieťaťu z dôvodu, že od posledného rozhodovania súdu o jeho vyživovacej povinnosti v roku 2022 došlo u neho k zmene pomerov v tom, že je dlhodobo nezamestnaný, bez akéhokoľvek pravidelného zdroja príjmu.

2. Matka maloletého dieťaťa nesúhlasila so znížením vyživovacej povinnosti otca s odôvodnením, že otec maloletého nie je ochotný, napriek pracovným príležitostiam a možnostiam rekvalifikácie, nájsť a získať novú prácu. Poukázala aj na zvýšenie nákladov na materiálne zabezpečenie dieťaťa, ku ktorému došlo od prechádzajúcej súdnej úpravy vyživovacej povinnosti otca.

3. Kolízny opatrovník nesúhlasil so znížením vyživovacej povinnosti otca, pretože nie je v záujme dieťaťa a došlo k zvýšeniu nákladov na jeho výživu.

4. Súd určil termín pojednávania na deň 26. augusta 2025 na ktoré sa účastníci dostavili riadne a včas.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, oboznámením obsahu tunajšieho spisu sp.zn. 6P/59/2021, rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 6P/59/2021-70 zo dňa 14.2.2022, správy KN zo dňa 19.6.2025, správy ORPZ ODI Lučenec zo dňa 18.6.2025, správy o zárobku matky zo dňa 20.6.2025, vyjadrenia matky zo dňa 30.6.2025 spolu s prílohami č.l. 49-55, listín v prílohovej obálke č.l. 56, potvrdenia obvodného lekára o dočasnej pracovnej neschopnosti otca zo dňa 30.6.2025, potvrdenia ÚPSVaR Lučenec o poberaní dávky v hmotnej núdzi za rok 2025 zo dňa 27.6.2025, potvrdenia ÚPSVaR Lučenec o evidencii otca zo dňa 27.6.2025, výdavkov doložených otcom č.l. 61, rodného listu maloletého dieťaťa, správy SP a.s. ústredie zo dňa 1.7.2025, správy ÚPSVaR Lučenec o šetrení pomerov v domácnosti rodičov a vykonaní pohovoru s maloletým dieťaťom zo dňa 24.7.2025, výzvy na úhradu nedoplatku pred podaním na exekúciu zo dňa 17.7.2025, ostatných listinných dôkazov v spise založených a zistil nasledovný skutkový stav.

6. Vyživovacia povinnosť otca k maloletému A. bola otcovi naposledy upravená rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 6P/59/2021-70 zo dňa 14.2.2022, právoplatným dňa 17.3.2022, sumou 100,- eur mesačne do 20.dňa v mesiaci vopred do rúk matky maloletého dieťaťa. Týmto rozsudkom bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky a súd styk otca s dieťaťom neupravoval. V tom čase bol otec dieťaťa nezamestnaný, ktorý koncom roka 2019 utrpel úraz hlavy, dôsledkom ktorého mala vzniknúť u neho epilepsia, ktorá mohla byť podporovaná aj nadmerným požívaním alkoholu zo strany otca, keďže aj v čase poskytnutia zdravotnej starostlivosti, t.j. dňa 13.2.2022 bol otcovi nameraný alkohol v krvi vo výške 0,86 promile. Súd preto s poukazom na nezamestnanosť otca pri určovaní výšky výživného vychádzal z princípu potenciality príjmov povinného rodiča. Podľa tvrdení uvádzaných otcom, že chodí pracovať do lesa ako pilčík 2 až 3 krát do týždňa, pričom za jednu fúru dreva zarobí 30,- eur, mohol v tom čase mesačne zarobiť sumu od 240,-eur (t.j. 2 fúry x 4 týždne x 30,- eur) až 720,- eur (t.j. 6 fúr x 4 týždne x 30,- eur). Otec v tom čase počas konania nepreukázal súdu, že epileptické záchvaty, ktorými trpí, mu znemožňujú pracovať a práve naopak, preukázal, že je schopný vykonávať ťažkú prácu v hore, kde môže dosahovať mzdu až vo výške 720,- eur a keďže v tom čase bol nezamestnaný, tak vyplatenú mzdu dostával na ruku bez povinnosti uhradenia odvodov. Na základe uvedeného súd vychádzal z predpokladu, že otec je schopný si zarobiť sumu 720,- eur mesačne. Matka dieťaťa v čase poslednej úpravy výživného bola zamestnaná v spoločnosti TESCO STORES Detva ako predavačka s mesačným príjmom okolo 530,- eur mesačne. Žila v spoločnej domácnosti so svojim synom, ktorý navštevoval Materskú školu v Lučenci. Matka uhrádzala poplatky súvisiace s bývaním v sume približne 220,- eur mesačne, poplatok za vodu v sume 15,- eur až 20,- eur štvrťročne, poplatok za televíziu a internet v sume 24,- eur mesačne, stravné v škôlke približne 26,- eur mesačne, školné 15,- eur mesačne, ZRPŠ v sume 30,- eur za polrok, poplatok za kľúčik od skrinky v škole v sume 7,- eur, vitamíny na podporu imunity v sume 15,- eur mesačne. Stravu do domácnosti kupovala približne za 150,- eur mesačne. Na oblečenie a drogeriu pre maloletého vynaložila sumu 30,- eur mesačne. Bola vlastníkom osobného motorového vozidla značky Renault Clio, rok výroby 2006, ktorý využívala na dochádzku za prácou a vozenie maloletého do škôlky. Za pohonné hmoty vynaložila sumu približne 100,- eur a ročne platila povinné zmluvné poistenie v sume 75,- eur.

7. Otec dieťaťa navrhol svoju vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu znížiť na sumu 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené dieťa z dôvodu, že ako osoba so stredoškolským vzdelaním v odbore lesník, je nezamestnaný s poukazom na vážny úraz v minulosti, na základe ktorého mu bola diagnostikovaná epilepsia a preto si nevie nájsť prácu v tomto odbore. Zo strany ÚPSVaR Lučenec mu bol ponúknutý kurz, zameraný na strojnictvo, ktorý už ukončil. Príležitostne si privyrába pílením dreva, kde si vie týždenne zarobiť 20,- eur. Priznal, že popíja alkoholické nápoje a je aktívnym fajčiarom. S maloletým má dobrý vzťah, stretáva sa s ním. Ohľadne výživného uviedol, že si ho plní riadne a včas.

8. Matka maloletého dieťaťa vo svojej výpovedi nesúhlasila s návrhom otca na zníženie výživného s poukazom na to, že otec maloletého popíja alkoholické nápoje, nehľadá si aktívne prácu a ak si aj nejakú nájde, vydrží tam niekoľko dní. Výživné na maloletého posielal otec od mesiaca januára 2025 v sume od 50,- eur. Za mesiac júl jej poslal výživné v plnej výške, resp. jej doplatil aj zameškané. Uviedla, že dlh na výživnom otec maloletého nemá. Je zamestnaná ako predavačka v spoločnosti TESCO STORES s príjmom 900,- eur mesačne. Okrem toho poberá aj daňový bonus a prídavok na dieťa v sume 60,- eur mesačne. Svoje mesačné výdavky vyčíslila na sumu 765,43 eur, ktoré pozostávajú z výdavkov na stravu v sume 150,- eur mesačne, oblečenie a obuv v sume 40,- eur mesačne, hygienické potreby v sume 40,- eur mesačne, školské potreby a aktivity v sume 60,- eur mesačne, zdravotnú starostlivosť v sume 25,- eur mesačne, cestovanie v sume 150,- eur mesačne, nájom bytu v sume 116,53 eur mesačne, telefón pre maloletého v sume 20,- eur mesačne, internet a televízia v sume 30,- eur mesačne, elektrinu v sume 67,- eur mesačne, vodu v sume 17,08 eur mesačne a voľný čas v sume 50,- eur mesačne. Poukázala aj na to, že otec nemá s maloletým žiadny vzťah a obaja sa nevyhľadávajú.

9. Z prehľadu zamestnanosti otca dieťaťa zistenej lustráciou v Sociálnej poisťovni súd zistil, že otec dieťaťa je nezamestnaný.

10. Účastníci sú vlastníkami nehnuteľností, matka je vlastníkom, resp. držiteľkou osobného motorového vozidla značky FIAT BRAVO, rok výroby 2011, otec je vlastníkom, resp. držiteľom osobného motorového vozidla značky ŠKODA 120, rok výroby 1988, čo bolo zistené zo správy ORPZ ODI Lučenec zo dňa 18.6.2025.

11. Z potvrdenia obvodného lekára o dočasnej pracovnej neschopnosti otca zo dňa 30.6.2025 súd zistil, že otec maloletého bol neschopný práce od 30.6.2025 do 30.7.2025 z dôvodu úrazu.

12. Z potvrdení ÚPSVaR Lučenec zo dňa 27.6.2025 súd zistil, že otec maloletého je poberateľom dávky v hmotnej núdzi v sume 87,- eur mesačne. Je vedený v evidencii ako uchádzač o zamestnanie.

13. Zo správy SP a.s. ústredie zo dňa 1.7.2025 súd zistil, že obaja rodičia maloletého dieťaťa nie sú v súčasnosti poberateľom dávky v nezamestnanosti a nie sú poberateľom ani dôchodkových, nemocenských ani úrazových dávok. Matka maloletého bola poberateľkou nemocenských dávok od 2.6.2025 do 22.6.2025, ktoré jej ešte neboli vyplatené.

14. Zo správy ÚPSVaR Lučenec zo dňa 24.7.2025 vyplýva, že matka riadne zabezpečuje osobnú starostlivosť o dieťa. S maloletým obýva 2-izbový obecný byt. V čase sociálneho šetrenia bola hygiena na požadovanej úrovni. Maloletý bude od septembra žiakom 3. ročníka Spojenej internátnej školy K. F. D. XX G. H.. Podľa vyjadrenia matky je maloletý zdravý, má absolvované preventívne prehliadky a povinné očkovania. Otec sa o maloletého zaujíma minimálne a medzi sebou nemajú vytvorený žiadny vzťah. Maloletý sa na otca nepýta. Maloletý počas pohovoru s úradom uviedol, že otec za ním nechodí, avšak vidí ho len cez okno ako sadí kvety na námestí a potom ide do krčmy, kde chodí popíjať za kamarátmi. Poukázal na to, že otec mu nič nekupuje, niekedy mu kúpi niečo k Vianociam z TEMU.

15. Podľa § 62 ods. 1 a 2 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

16. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

17. Podľa § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena, alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

18. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

19. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane oprávneného je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba základné nároky dieťaťa, ale sú dané širšie a to potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, študijnými, kultúrными, ktoré závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopnosti živiť sa sám a starať sa o seba. Na strane povinného súd prihliada na jeho schopnosti a tiež možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti i pracovné skúsenosti a situáciu na trhu práce. Zohľadňujú sa aj jeho majetkové pomery a to, či má vyživovaciu povinnosť voči iným osobám. Raz vydané rozhodnutie o výške výživného neznamena, že toto rozhodnutie je nemenné. Ak sa menia pomery na strane rodičov maloletých detí alebo na strane maloletých detí, súd môže zvýšiť, znížiť alebo zrušiť vyživovaciu povinnosť.

20. Zhodnotením skutkového stavu dospel súd k právnomu názoru, že návrh na zníženie vyživovacej povinnosti otca k maloletému dieťaťu nie je dôvodný.

21. Podľa citovaného ustanovenia § 78 ods. 1 Zákona o rodine možno rozhodnutie o výživnom zmeniť len v prípade, že dôjde k zmene pomerov. Musí ísť pritom o zmenu, ktorá je podstatná a nie je prechodná. Otec dieťaťa uvádzal, že na jeho strane nastala podstatná zmena pomerov v tom, že jeho nevyhnutné mesačné výdavky prevyšujú príjem, toho času je nezamestnaný, evidovaný na ÚPSVaR Lučenec. Súčasne poukázal aj na svoj nepriaznivý zdravotný stav (epilepsiu).

22. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 6P/59/2021-70 zo dňa 14.2.2022, právoplatným dňa 17.3.2022, bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky. Vyživovacia povinnosť otca bola určené sumou 100,- eur mesačne. V tom čase bol otec dieťaťa nezamestnaný, preto súd pri určení výšky výživného vychádzal z princípu potenciality príjmov povinného rodiča, teda z predpokladu, že otec je schopný si zarobiť sumu 720,- eur mesačne. Matka dieťaťa v čase poslednej úpravy výživného bola zamestnaná v spoločnosti TESCO STORES Detva ako predavačka s mesačným príjmom okolo 530,- eur mesačne. Žila v spoločnej domácnosti so svojim synom, ktorý navštevoval Materskú školu v Lučenci a mal odložený nástup povinnej školskej dochádzky z dôvodu nezrelosti a oneskoreného vývinu reči. Matka uhrádzala poplatky súvisiace s bývaním v sume približne 220,- eur mesačne, poplatok za vodu v sume 15,- eur až 20,- eur štvrťročne, poplatok za televíziu a internet v sume 24,- eur mesačne, stravné v škôlke približne 26,- eur mesačne, školné 15,- eur mesačne, ZRPŠ v sume 30,- eur za polrok, poplatok za kľúčik od skrinky v škole v sume 7,- eur, vitamíny na podporu imunity v sume 15,- eur mesačne. Stravu do domácnosti kupovala približne za 150,- eur mesačne. Na oblečenie a drogériu pre maloletého vynaložila sumu 30,- eur mesačne. Bola vlastníkom osobného motorového vozidla značky Renault Clio, rok výroby 2006, ktorý využívala na dochádzku za prácou a vozenie maloletého do škôlky. Za pohonné hmoty vynaložila sumu približne 100,- eur a ročne platí povinné zmluvné poistenie v sume 75,- eur.

23. Toho času je otec dieťaťa nezamestnaný, evidovaný na ÚPSVaR Lučenec, nie je poberateľom dôchodkových, nemocenských ani úrazových dávok. Je poberateľom dávky v hmotnej núdzi v sume 87,- eur mesačne. V období od 30.6.2025 do 30.7.2025 bol práceneschopný z dôvodu úrazu. Býva v prízemnom rodinnom dome, ktorý je vo vlastníctve strýka. Medzi svoje pravidelné výdavky zahrnul poplatky za elektrickú energiu v sume 26,- eur mesačne, stravu v sume 100,- eur mesačne a drevo v sume 300,- eur ročne. Dlh na výživnom nemá. Hoci tvrdil, že má zdravotné problémy, ktoré ho limitujú v možnosti pracovne sa uplatniť, o svojom zdravotnom stave neuviedol aktuálne žiadne konkrétne informácie, nepredložil lekárske potvrdenie o aktuálnom zdravotnom stave a neoznámil ani meno a adresu sídla praktického lekára za účelom zistenia jeho zdravotného stavu.

24. Na základe zisteného skutkového stavu bol súd toho názoru, že na strane otca neexistujú také okolnosti a zmena pomerov, ktoré by odôvodňovali zmenu rozhodnutia o výške jeho vyživovacej povinnosti, t.j. jej zníženie. I napriek tomu, že otec maloletého dieťaťa je približne 5 rokov nezamestnaný s poukazom na svoj nepriaznivý zdravotný stav, evidovaný na ÚPSVaR Lučenec, toho času je poberateľom len dávky v hmotnej núdzi v sume 87,- eur mesačne, súd na uvedené okolnosti nemohol prihliadnuť s poukazom na citované ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pretože musel vziať do úvahy skutočnosť, že napriek tomu, že je liečený epileptik, nedodržiava životosprávu tým, že pravidelne požíva alkoholické nápoje a je aktívnym fajčiarom, čo sám potvrdil. Aj keď otec na začiatku konania tvrdil, že nie je schopný kvôli chorobe si nájsť prácu, sám neskôr uviedol, že stále chodí pracovať do lesa ako pilčík, pričom si vie privyrobiť 20,- eur týždenne. Je teda zjavné, že otec netrpí až tak závažným epileptickým ochorením, ktoré by mu bránilo v možnosti nájsť si zamestnanie alebo vykonávať prácu (aj s poukazom na absolvovaný kurz zameraný na strojnictvo, ktorý mu bol sprostredkovaný ÚPSVaR Lučenec), pretože sám robí náročnú prácu súvisiacu s pílením dreva. Otec počas konania nepreukázal súdu, že epileptické záchvaty, ktorými trpí, mu znemožňujú pracovať. Zároveň je potrebné prihliadnuť na fakt, že otec v nadmernej miere požíva alkoholické nápoje a je aktívnym fajčiarom. Táto skutočnosť nebola z jeho strany vyvrátená. I napriek tomu, že otec dieťaťa nemá žiadny zdroj príjmu, súd postoj otca k práci považoval za ľahkomyselný, ktorým dlhodobo ohrozuje výživu dieťaťa. Svojím spôsobom života sa sám zbavil možnosti aktívne sa zúčastniť pracovného procesu a dosiahnuť pravidelný príjem, z ktorého by si plnil aj vyživovaciu povinnosť k dieťaťu. Jeho nezamestnanosť nie je možné považovať za objektívnu napr. pre nedostatok vhodnej práce na trhu práce, prípadne pre jeho aktuálny nepriaznivý zdravotný stav, ktorý si spôsobil svojím vlastným nezodpovedným konaním tým, že nedodržiava životosprávu. Pokiaľ teda má otec finančné prostriedky na nákup alkoholických nápojov a cigariet, má dostatočné finančné prostriedky aj na poskytnutie výživy pre maloleté dieťa, nakoľko táto výživa je prvoradejšia a výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Nezodpovedný spôsob

života otca, nezodpovedný vzťah k zdraviu a k práci nemôže byť na ujmu dieťaťa, ktoré je svojou výživou odkázané výlučne na svojich rodičov. Vyživovacia povinnosť otca bola naposledy upravená v roku 2022, odkedy bez akýchkoľvek pochyb došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletého dieťaťa odôvodňujúcich nie zníženie výživného, ale jeho zvýšenie. Znížením výživného by sa reálne zhoršilo materiálne zabezpečenie maloletého dieťaťa, pretože len príjem matky nemôže pokryť všetky jeho odôvodnené potreby najmä s prihliadnutím na to, že v septembri 2025 maloletý bude žiakom 3. ročníka Spojenej školy internátnej, ktorá okrem iného je polohou vzdialenejšia od miesta bydliska matky, s čím bude mať matka spojené ďalšie zvýšené výdavky, spojené aj s cestovaním. Okrem toho bude maloletý od septembra 2025 hrať futbal, s čím bude mať matka opäť zvýšené výdavky. Čo sa týka nedoplatku otca na zdravotnom poistení vo VŠZP a.s. v sume 1.155,88 eur, ktorým sa snažil preukázať aj svoju nepriaznivú finančnú situáciu, že nemá finančné prostriedky, tak na tento súd neprihliadal a zároveň mu zdôrazňuje, že tento dlh nemôže mať prednosť pred výživným, nakoľko otec si musí najprv uhrádzať výživné, až potom si platiť svoje dlhy a nedoplatky, ktoré mu vznikli. Z uvedených dôvodov súd jeho návrh na zníženie výživného ako nedôvodný zamietol. Znížením výživného by reálne došlo k ohrozeniu výživy maloletého dieťaťa a s poukazom na nárast odôvodnených potrieb maloletého, nie je v jeho záujme zníženie vyživovacej povinnosti otca.

25. O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 52 CMP tak, že ani jednému z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje, písomne v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 62 ods. 1 a 2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, Zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti.